

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

NAPREJ.

Oznaki
Za navadno tiskovno
vrsto se plačuje
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štampelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

St. 73.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ozir po domačih.

K. P.

Videli smo torej, da se nikakor ne more duševno povzdigniti Dolenec, dokler ostane, kakoršen je zdaj. Česa pa mu je treba, da se prebudi? Večna resnica je, da človek, dokler misli, da je v tacem stanju, da v boljšem nikakor biti ne more, nikdar ne poskuša, kako bi si pomagal. Najprvo je treba, da izpozna sam svojo revo, sam svojo zanikarnost. Kaj pa bi narodu utegnilo odpreti oči, da bi prav sodil svoje domače okolnosti? Odgovor: omika, in sicer omika izvirajoča iz pravih, narodnih učilnic. Take učilnice potlej niso na korist le posameznim deželam, temuč vsej državi, ker dežele si pomagajo, bogate in tudi zato laže plačujejo davke, ki danes vedno rastó. Kmetu je pa težko dokazati, kako potrebne so učilnice. Vse drugo, kar se njega tiče, laže objame njegov preprosti um, tega pa ne, ker ne vidi precej nastopkov, kakoršne vidi na svojej njivi, ktero je skrbno obdelal, ko je nanjo sejal zrnje. V tem oziru je kmet podoben malemu detetu, za ktero skrbé roditelji in prijatelji, da uživa, kar mu je dobro, koristno in potrebno; da ga ne zadene hitra nesreča, ktere se ne zna samo ogibati. Enako morajo tudi za duševne koristi prostega naroda razumno skrbéti možjé, ki imajo sveti poklic, da ljudstvo duševno vodijo. Duhovni in učitelji podajajo ljudém dušno hrano, in zato je njihova sveta dolžnost, da narodu vedno odpirajo oči; da ga opominjajo, kaj mu tudi telesno koristi. Reči pa moramo, da je med nami dosti vrlih mož te vrste, posebno med duhovniki. Prosili bi jih samo, naj se ne utrudijo, ako njihova beseda precej ne obrodi mnogo veselega sadja, ker so lahko brezi vse skrbi, da gotovo ni padlo med trnje ali na skalo vsako zrno, ktero so izpustili iz roke, ampak da prej ali pozneje požene kal; saj rad posluša sploh Slovenec, še posebno pa Dolenec, nauke svojih pastirjev. Vzlasti pa naj gojé učilnice, ki so v njihovih rokah; naj skrbé, da se bode slovenska mladež narodno izobraževala, ker sicer so zastoj skoraj vsi stroški, ktere otroci prizadevajo roditeljem zarad učilnic, zastoj vsa zamuda tako dragega časa, ki ga kradó take učilnice, v kterih si otrok ne pridobi skoraj prav nič za svojo prihodnost. Mnogo se je uže pisalo o tej stvari, in torej naj se mi ne zaméri, ker si nisem utrpéti mogel tudi jaz, da bi je ne bil zopet v misel vzel, ker sem do trdnega preverjen, da našemu narodu je treba omike, in sicer omike, kakoršno delé narodne učilnice, ako ga hočemo otéti in povzdigniti. To je tudi čisto edini pot, po kterem se mora zavedeti Dolenec, in kadar se bode zavedel, gotovo bode izkušal pomagati si na vse kraje; prizadeval si bode narejati pripravnejše poti in ceste, po kterih bode laže vozil na trg, in dražje prodajal svoje blago; poprijemal se bode kupčije in obrtnosti; učil se bode

polje obdelovati, kakor pametno priporočajo nove iznajdbe. Njegova pridnost se bode veselo množila z omiko; njiva mu bode obilnejše rodila, in celó marsikteri kos take zemlje, ki zdaj ne daje nobene koristi, bode poganjal zelene trte ali rumeno klasje; uboštvo se bode manjšalo; izmed ljudi izginejo neusmiljeni odrtniki, kteri bogaté od reveževih žuljev; kteri vse leto novce posojujejo posebno na vinski mošt, da jeséni po slepej ceni vozijo v svoj polni hram iz siromakovega vinograda z velikim trudom pridelano kapljico. — Ker so nam znani Dolenci, ki imajo gotovo lepe dušne zmožnosti, zato nismo o njih še obupali, ampak nadjamo se, da se gotovo zdramijo, ako jih ne bodo ovirale zapreke, kakoršnih ni mogoče obvladati, in da bodo potem marljivo hrepenéli, pristiriti si, kar so zdaj zamudili; da se bodo sramovali svojega zdanjega spanja, vedóč, da je bil Dolenec tudi Trubar, Kolumb našega slovstva, Juri Dalmatin prvi slovenski predstavljavec sv. pisma, najbrže tudi Bohorič, prvi slovenski slovničar, Metelko, mož, ki je po Dobrovškem klasično posnel iz narodnega govora pravila knjižnemu jeziku — vsi ti so bili Dolenci. Torej Dolenci so očetje slovenskega slovstva, ktero tudi prihodnjic od njih zahtéva vsakovrstne pomoči in podpore.

Slovanska svečanost v Brnu.

Ker so nekteri nemški časopisi tako zaničljivo poročali o tej svečanosti, ktero smo bili tudi v našem listu v misel vzeli, zato podajamo svojim bralcem, kar o tej stvari pravi „Reform“ v dopisu iz Brna, pristavljáje, da bi nikoli ne bilo prepira med nemškimi in slovanskimi listi, ko bi vsi Nemci pisali tako pravičeno in mirno, kakor je pisan ta sestavek. „Reform“ pripoveduje: „Minola je, in tudi na vse strani presegla vse nade, uže dolgo pričakovana slovanska pevška ali prav za prav narodna svečanost, o kterej se je uže poprej mnogo in razno govorilo. Brnsko mesto ni imelo še o nobenej priliki pod streho toliko gostov, kolikor zdaj; kajti prišlecev ni bilo na stotine, ampak na tisoče. Raztresli so bili razne govorce, in nek tukajšenj nemški list si je prizadel, kolikor je mogel, da bi slovesnost spravil v sum, in zoper njo razdražil nemški misleče Brnjane. List „Mährischer Korrespondent“ je bil opravil toliko, da sta bila ostrášena župan in srenjsko svetovalstvo, ki se je slovanskim rojakom védlo tako, kakor bi se ne bilo nadjati od tolicege, izobraženega mesta. Županov namestnik, poveljnik brnske mestne čete, prepovedal je bil mestnim godcem, da niso smeli priti v svojej posebnej vojaškej obleki, pa vendar so ti godci v posebnej obleki pri vsakej svečanosti, ktero imajo otroci naše ljudske učilnice. Zdaj, ker je bila slovesnost tako velika in slavna,

kakor se nihče ni mogel nadjati, in ko celó sami zmérno misléči nemški Brnjanje oznanjajo nevoljo zarad negostoprimnega védenjá srenjskega zastopa, izkušajo to reč zamazati s tem, da prayijo, da srenjsko svetovalstvo ni bilo povabljeno. To pa malo in dosti ni res. Da-si odbor sicer nikakor ni iskal podpore od srenjskega svetovalstva, vendar je bilo več odbor-nikov povabilo župana štiri dni, predno se je bilo pričelo praznovanje. Tem bolj se je pa narod vdeležil. 24. dan av-gusta je bilo do 10.000 ljudi zbranih na kolodvoru, pred ko-lodvorom in po obližji, ko se je po železnici pripeljalo 700 gostov iz Češke. Ko stopijo iz voza Palacky, Purkyně in Rie-ger, zadoni trikrat „slava!“ ki je grmelo več minut, in zopet se ponavljalo, ko so se ti možje peljali v odprtih vozéh po ulicah. Ob sedmih so nalašč za to odločeni vozovi po želez-nici pripeljali 1500 gostov, med kterimi so bili udje petdeset-ih pevskih društev. Bilo je vseh 857 pevcev pod 32 zasta-vami, izmed kterih je bilo mnogo zeló krasnih. Največ mo-ravskih srenj je bilo k tej svečanosti odpravilo poslance, in za to se lahko reče, da je to bila prava narodna slovesnost. Pevci so zastonj imeli stanovanje po zasobnih hišah. Prvi dan tega praznika je bila slovesna maša v minoritskej cerkvi, v katero je bilo prišlo toliko ljudi, da niso mogli vsi va-njo, zato so morali zunaj stati po ulicah. Palacky, Rieger, Pur-kyně, Šembera so bili pred cerkvijo sprejeti z glasnim klica-njem. Popoldne je bilo petje v „Augartenu,“ ki je bil slove-sno okrašen. Začel je dr. Kallus s predgovorom, v kterem je bil tudi Frankfurt v misel vzet, kar se tiče narodne ravnopravnosti, in to je bilo sprejeto z velikim veseljem. Zbralo se je bilo nad 12.000 ljudi. Po petji pa je bila večerja, koli-kor je prostor mogel; gostje pa, ki tu niso imeli kje večer-jati, razšli so se po družih gostilnicah. Samo ob sebi se umeje, da so bili o tej priliki govori in napitnice. Drugi dan sveča-nosti, v sredo 26. avgusta, pak je bil ob enajstih koncert v kraljevem mestnem gledališči, v kterem so bili stopili na oder gosp. Laub, gospodičina Ehrenbergova in gosp. Lukes. Ploskalo se je vsem trijem brez konca, in prav zasipali so jih z vencí. Na to so se v petji poskušala društva. Prvo nagrado je do-bilo dunajsko pevsko društvo, drugo kraljegrajsko in tretjo prostejevsko društvo. Posebno je bilo videti, ko je prišel de-želni poslanec J. Wurm z gosti iz svojega volilnega okraja. Voz za vozom se je peljal v mesto med petjem cesarske pe-smi; na vozéh so bili možjé, mladenči in device v narodnej obleki. Bilo je vseh 132 voz. Popoldne je bila zeló velika ve-selica v „Schreibwaldu,“ ki je 3 četrti ure od mesta. Uže ob dveh je bilo tam mnogo naroda; po štirih so prišli v vrsti pevci, ki so se pa morali večkrat ustaviti zarad mnozih vo-zov, ki so zapirali cesto. Vseh ljudi je utegnilo biti 30 do 40 tisoč. Mnogo jih tukaj ni dobilo pijače; zato so se razkropili po gostilnicah, iz kterih je donélo narodno petje do pozne noči. Toliko je bilo naroda, in tudi ni manjkalo ščuvanja, pa vendar se je snovalo vse v najlepšem redu. Praznik je bil veličanski. Značajno je, da se je balo več Nemcev, da bi se ne prigodila kaka neprijetnost, ako bi nemški govorili, torej se niso mogli prečuditi, da so celó možki v čamarah odgo-varjali, in dalje govorili v nemškem jezici, ako so bili po nemški ogovorjeni. Zato nam je še bolj žal, da so v Svitavah nemški ljudjé metali kamenje v goste, ki so se k svečanosti peljali iz Litomišlje. Gotovo se sramuje vsak Nемец, ako udje tolicege naroda počenjajo take surovosti. (O tej priliki dostavlja vredništvo časnika „Reform:“ upamo, da se svitav-sko lučanje pokaže, da morda ni bilo res. Kar se pa nas tiče, ne moremo si kaj, da se ne bi čisto na ravnost ustavili v imeni nemške izobraženosti, nemškega pravičnega čuta in avstrijskih životnih koristi surovemu zasramovanju in zasmeho-

vanju, s kterim so brnsko slovansko svečanost črnili razni dopisniki.) — Niso bili gostje prišli samo iz Češke, Sleške in izmed Slavakov, ampak tudi telegrami so se pošiljali. Odbor jih je bil prijel 38, in sicer je bil eden iz Petrograda, potem iz Budišina, iz Mariborja, Zagreba in Iglave od Poljakov zdaj ondi prisiljeno bivajočih. Upamo, da ta svečanost, s katero so praznovali Slovani tisočletnico po vpeljavi blage vére prave ljubezni, tudi pripomore, da na Moravskem med Nemci in Slo-vani jenja malopridno zbadanje, in da oba naroda objame vez bratovske ljubezni in zloge.

Dopisi.

Iz Štajerske. R. B. — V. Črtice o Prekmurcih in njihovem govoru. — Od tod sva mahnila po hribih in dnu-kah v Petrovce, ki so daleč dve uri hodá. Kraji so jako po-dobni našim okrog Vélike Nedelje, sv. Tomaža, Male Nedelje itd., imejoči gorice, lesovje, nekoliko njiv in travnikov. Hrami in kleti so največ leséne, ljudje po teh okolicah pa zares blagost in sama prijaznost, bodi-si katoličanje, bodi-si protestantjé. Kar koli povprašaš, rad pové vsak človek, kolikor ti koli more na drobno. Ako bi rad zvedel, kateri pot drži tje in tje, ponuja se ti celó za vodnika po dvomnih potih, kar se dan denes malo kod nahaja. Slovenec blag si, pa vendar ne moreš prekljuvati do svitile sreče, katero v obilici uživajo drugi narodje! Razni so potje, po kterih vsevladár narode vodi v zeleno blaženost, ali nam so ti potje celó gra-pavi in bridki. Tod, kakor skoraj povprek, govore: „prido“ ne: „pridó“ nam.: „pridejo“. Ako nam tedaj v pisavi rabi krajša ter pravilnejša oblika namestu: „ejo,“ to nikakor ni po hrvaškem zasukneno, ampak čisto slovensko; torej tudi: „kupújo“ lahko vselej pišemo nam.: „kupújejo“. Pri-šedša jako blizu Petrovec ugledava kaj veliko in prilično po-slopje, katero so zgotavljali. Vprašaje za namen tega hrama, zveva od poštenih mož, da bode gostilnica posebno za potnike; da tacih zidanih podstreškov še do zdaj ni bilo tod, in da so-seska zdaj to hišo stavi ob svojih stroških. Ali to ni lepa občinska zloga in uljudnost? Kake tri dobre streljaje od le-te hiše je cerkev, po vnenjej obliki vsa podobna, kakoršne so naše navadne cerkve, zato sva menila, da je to katoliška cer-kev, in šla sva v hišo, ki je stala blizu nje, misleča, da tukaj prebiva župnik. Zdajci naji sreča nežna devica. Povprašava je za gospoda župnika, in v prelepej domačej besedi nama je povedala: „oče néso ešče doma, več pri nedeljskem g. ple-banu; ako račita (blagovolita) počakati, pošljem po njih.“ Po tem odgovoru sva videla, da je to protestanski dom. Prosila sva, naj bi hotela dati koga, ki bi nama pokazal pot k g. župniku sv. Nedelje. Mahoma ponudi mlajšo sestrico, ki je lepo slovenski govorila. Iz tega se je kazalo, da pri teh ljudéh ni tistega opičjega običaja, po kterem, če kdo koga sreča, ali če ptujec stopi v hram odličnejšega človeka, take bire ljudjé samo znajo: kis d'hant itd.; temuč da se domača materna beseda sliši iz ust odličnih gospodičin, in sicer v nekacem vilinskem lepoglasji, kakoršnega niso vajena poslušati naša ušesa. Učil-nico imajo slovensko, ter ne mučijo mladine s tujstvom. Hram Nedeljskega župnika stoji v nekej dniki, dobro četrť ure od cerkvice, in je uže prav blizu posipa; v njem pa stanuje blag človek. Po slovenski sprejeta najdeva ondi tudi protestanskega pastorja in necega družega kaplana, štajerskega rojaka. Dve preprosti Slovenki sti poskušali peti svoje domače popevke. Zdele so se mi jako enostavne in lahkega napéva; le časih se nahaja v njih kaka lepša podoba. Nekoliko so jim znane tudi naše pesmice, ktere prav mično pojó. Nenavadno navdu-

šena sta mi g. župnik in pastor razlagala madjarski „szozat“ = glas (budilni); ali tu ne mislim razlagati pomena te osodne pesmi, samo povedati hočem prevažne besede iz Vörösmartyjeve pesmi Sziget, v kateri pravi: „naši prededje so umirali za domovino, mi pa za-njo še živeti ne znamo.“ Te besede zadevajo tudi nas, ker tudi naši očetje so se borili na Koroškem, Kranjskem in Štajerskem z divjimi Turki, da bi odrinili krvoločnega sovražnika. Vse jim je bilo porobljeno, uplenjeno, požgano, krvavéli, umirali so za svoje; mi pa še ne vemo delati na korist svoje domovini, svojim rojakom. Bratje! uživali ste mleko slovanske matere, zdramite se, zbudite se, pa na delo! Zahtevajmo svoje pravice, ker drugi ne bodo zahtevali za-nas!

o Iz Rádolice 3. septembra. M. O. — Človek nima pokoja, dokler je na svetu; ni mirú, dokler z lopato ne vržejo na rakev (trugo) zadnje prsti. Kdo bi si mislil, da sem tudi v novomeško Kandijo prejel iz Lašč pismo, ki me je blagosrčno svarilo, naj se zopet umaknem, ker zopet uže vedó za-me srditi moji sovražniki! To mi je bilo jako neprijetno; kajti prvič sem iz Novega mesta mislil poslati marsikak dopis, ker tam leži toliko izvrstnega gradiva po tleh, kolikor je grómbelj po njivah zanikarnega kmeta; drugič bi pa tudi bil posebno rad videl slavni Črnomelj, ki ustanavlja čitalnico, in torej kaže, da se je začel poganjati za čast svojih dolenskih rojakov: ali bilo je nemogoče. Pismo je namreč govorilo: umekni se z Dolenske plati; vsi Dolenci te gledajo, kakor belo vrano, ker jih vedno vbadaš. Pojdi in poglej raji, kaj delajo modri Gorenci; ali varuj se zabavljanja, da te ne zgrabijo, ker so mnogo reznejši od poblevnih Dolencev. Opašem torej svoja ledja; vzamem slovó od stare vdove; zunaj mesta najmeja voz in kljuse, in po noči odrinem do Krškega, od koder sem po železnici drdral v Ljubljano. Med vožnjo so mi bile — sam ne vém, zakaj — zmirom na misli besede čudne pesmi, katero sem nekđaj slišal od stare pevlice:

Mogočni svetec, grméci Elija!

Lej zvezane imam jaz roké;

Ti pa grmiš po širocem nebu,

In skoraj ne vidiš pod sáboj zemljé.

Prihrúmi nad Ljubljano bélo,

Drdráje privleci ropotni svoj voz!

Te pesmi ne znam čisto nič dalje; samo toliko se dobro opominjam, da je bila zabavljiva, in da torej sam ne vém, ali bi jo smel dati med ljudi ali ne, ko bi jo tudi znal. Žena mi je trdila, da mora biti gotovo Kančnikova. — Jako rad bi se bil nekoliko ozrl po Ljubljani, toda ni se mi zdelo nič kaj varno; zato sem brez odlašanja obrnil na gorensko stran. Zdaj sem pa v Rádolici, od koder to pišem. Včeraj sem se pogovarjal s krščeno dušo v gosposkej suknji in svetlih črevljih. Rekla mi je, da v Rádolici nimajo družega časopisa, nego „Laibacher Ztg.“ in „Presse.“ Mislil sem si: prav tukaj bode ugodno, ker ne beró „Napreja;“ morda pošljem od tod po svetu marsikaj, česar bi drugej nikakor ne bilo mogoče. Duša v gosposkej suknji mi je dalje pripovedovala, da je Rádolica posebno zanimljiv kraj, kar se tiče društvenega življenja, česar jaz pač nisem še mogel nič poskusiti sam, ker sem še le te dni prišel semkaj; ali duša je rekla, da jako slovó Pengljar, Bunder, Žan in Šivec, kajti imajo dobro, bodi-si žgano ali surovo kapljico, in da Rádoličan gotovo nima tako nehvaležnega srca, da bi ošabno zaničeval dar božji, qui delectat cār hominis. Kdor koli je pa na svetu kaj posebnega videl ali užil, tak potlej več ne mara za malopridno poberijo, za beraško drobnjavo; torej se ni čuditi — pravi duša v svetlih škornih, — da se Rádoličanje malo in dosti ne brigamo za druge, nove družbe. Neki rogovilci so pač hoteli osnovati slo-

vensko pevsko društvo; ali ta reč ni mogla imeti božjega blagoslova, ker je hotela izpodkopati naše stare pravice. Vendar ni bilo med nami prave grče, da bi se bila ustavila, dokler se ne oglasita Drkovt in Vornež, kterima je Bog dal oblast, da imata mogočno besedo pred Izraelom v Predtrgu, v Lescab, v Žapužah, v Póljičah, v Bégunjah in celó pri Gabrovcu. Povsod se hrabro potézata za pravo srečo svoje drage domovine; torej sta rekla: „s kládívom resnice hočeva podretí glinéne podobe vaše zmote! Pevsko društvo je nepotrebno! Kaj nismo do zdaj prepevali? Ni bilo po noči vselej dovolj petja po Dojnici, koder hodijo mladi Rádoličanje k dekletom v vas? Vidite, da je brez pevskega društva vse pelo, dasitudi vsak svojo, kakor vrabci po grajščinskih lipah; pa to nič ne dé. Véste, kaj pravi Šander iz Predtrga? Da je bilo vse drugače in boljše, ko je še živel rajni Flisov Tona. Čemu tedaj potrebujemo posebnega društva, ki bi nam delalo same razprtije? Noben Tržičan bi več ne prišel v Rádolico, pa tudi Rádoličan bi ne smel v Tržič po kose in ščire, ako bi imeli slovensko društvo; celó Gabrovec bi se nas ogibal, in to bi ne bilo nikamor prav! Tržičanje res da imajo pevsko društvo, ali njihovo društvo je nemško, in tudi brž pišejo po telegrafu, kadar kaj zapojó; mi pa nimamo telegrafa, tudi nemški ne znamo; slovenski je pa uže péla rajna „mama mesarica.“ Društvo naj torej ostane tam, kjer je, mi pa ostanimo v bratovskej ljubezni s prestarim tržiškim narodom!“ Tako sta govorila Drkovt in Vornež; narod pak se je čudil globokej modrosti premišljenih besed, in pevskega društva nihče več ni hotel potem v Izrael.“ — To mi je pripovedovala duša v škornih. V tem trenotji pa zazvoni poldne, in lačna duša se ustraši zvonú, ter naglo steče domú, da bi se jej ne prehladila juha.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Iz gotovih ust smo zvedeli, da je više deželno sodstvo končno razpravo v tiskarneji tožbi g. dr. Ivana Bleiweisa odložilo do tedaj, da pride odgovor od najvišega sodnega dvora.

— Beremo, da je slavno ministerstvo uže položilo pred Nj. veličanstvo svoje nasvete, naj bi se dovolili potrebni učitelji za ljubljansko višo realko.

— Pravila slovenske matice so uže osnovana.

— Kmetijska razstava bode na strelišči; skrb o njej prevzemó gg.: oče Benvenut, F. Schmidt, J. Seunig, And. Fleischmann, Fr. Souvan in Mat. Finc pod vodstvom g. And. Maliča.

Kranj. V nedeljo 13. dan t. m. bode imela kranjska čitalnica shod v Velesovem. Društvo pojde zjutraj ob polu osmih iz Kranja, in ob polu desetih bode maša, o poldne pa kosilo pri Godelmanu.

Trebnje. 22. dan avgusta so našli pri Dóbrničem blizu Trébnjega jamo, v kateri je mnogo kapnikov (tropfstein) in človeških kostí. Nekatere kostí so zavite v 2 palca debel kapnik.

Šmarje. 9. dan t. m. zjutraj ob osmih so na Sapi blizu Šmarja pogorele 4 hiše in drugo poslopje. Zažgal je sè žveplenkami 4 leta star otrok.

Trst. Gosp. dr. Generini, vrednik časopisa „La Baba,“ ima tiskarno tožbo, ker je razglasil, da je bil Miroslav III. (v Avstrii V.) iz habsburške rodovine po vladarskej pravici usmrtil, „kakor pravijo,“ več tržaških hrupnikov (tumultanten.) Da pa to ni res, pričajo stara pisma. Generini je torej bil tožen hudodejstva, da je razžalil osobo cesarske rodovine, dasitudi je uže skoraj

400 let, kar je bil Miroslav na svetu. Prvi dve sodnji stopinji sti vrednika sicer oprostili tega krivičenja, ker ni bilo dokazov, vendar pa obsodili ga zaradi tiskarnega prestopka, naj bode zaprt dva tedna, in sicer en teden zmirom v samotnej ozi. Generini je bil podal še nenavadno pritožbo, ki pa ni opravila nič. Tako pripoveduje „Wanderer.“

Dunaj. Časniki zopet govoré, da pojde Nj. veličanstvo v Pešto zaradi ogerskega vprašanja, in da je za to bil tudi un dan delj časa baron Eötvös na Dunaji.

— 15. dan t. m. bode imel državni zbor zopet sejo. Naj prvo se oznani, kar je zadnji čas položenega pred zbornico, in potem pride na vrsto pogovor o zaporu g. državnega poslanca Karla viteza pl. Rogavskega, kterega je 7. dan t. m. v Olpinah prijel nek okrožnji komisar sê žandarmsko pomočjo.

— Državni zbor neki da je tako naglo sklican prav zaradi poslanca Rogavskega, ki je v zaporu. Nič se ne vé, kaj je načinil; po zakonu pa ne morejo nobenega poslanca zapreti, ako ne dovoli zbornica, razun ko bi ga zasačili pri hudodelstvu ali pregrešku.

— Novéno ministerstvo je 4. dan t. m. dovolilo, da bodo stari krajcarji in polkrajcarji še veljali do konca tega meseca.

Češka. Zadnji „Humoristické Listy“ so ustavljeni.

Galicija. Dr. Smolka je sicer boljši, kar se tiče rane na vratu, sicer pa je neki tudi še drugej zeló bolan.

Ruska. Uže zopet je ukazano, da se ima nabrati 65.000 novih vojakov. — Francozka in ruska vlada imati med seboj édalje več dogovorov. Car bojé da misli dati svobodo poljskim pokrajinam, samo da: 1) Poljska potlej prevzame nekoliko ruskega državnega dolga; 2) Evropa mora dati Ruskej poroštvo, da jej ostanejo rutenske in litovske pokrajine. Te nasvete menda priporoča tudi Pruska; celó turinska vlada ima pri tej stvari nekaj opravka.

— Beremo, da pride véliki knez Konstantin v Varšavo po svojo rodovino, s katero pojde v Krim.

Poljska. V kališkej vojvodini je 29. dan avgusta Sokolovski zmogel vojskovoda Kostando. Pri Terespolu so 3. dan t. m. vporniki zmogli pod Cviekom in Lelevelom.

Francozka. Ruski knez Labanov je bil pri cesarji, in pravijo, da ga je car poslal zaradi posebnih važnosti v Pariz. Cesar uže precéj očitno daje poljskim izseljencem na znanje, naj preveč ne upajo, ker Poljska dobí svobodne privolitve, kterih bode morala biti dovoljna.

— Gosp. Hidalgo se je uže v Pariz vrnil s Podbrega (Miranare), in povedal, da se nadvojvoda Ferdinand Maks ne bode branil meksikanske krone, katero mu prinese 7 meksikanskih poslancev. — Ni res, da bi meksikanci ne marali za drugega nego samo za francozkega princa, kakor so un dan govorili časniki.

Pruska. Pismo o nemškem preobraževanju se pruskej vladi ne podá, naj ga kar podpiše, ampak naj tudi pové, kako bi se morda še utegnilo premeniti, in nekteri Prusi neki da uže trdijo, da je to pismo vredno, naj se pregleda.

— Kmalo se oznani, da ima biti premenjen ves volilni red.

Frankfurt. Tiste države, ki so z Nj. veličanstvom podpisale pismo nemškega preobraževanja, imajo 14,385.960 ljudi; Pruska pa ima po tistih deželah, ki so pri nemškej zvezi, 14,139.008 ljudi; Nemčija se je torej o tej priliki razcepila na dve polovici.

Italija. V Neapolji so 7. dan t. m. zaprli papeževega konzula, ker je sumen, da je podpiral laške razbojnike.

Amerika. Časopisi južnih dežel pravijo, da je prvosednik Davis imel z glavarji južnih držav dogovor, v kterem so sklenili, da se ima napraviti vojska iz 500.000 zamurskih vojakov, ki dobé po vojni svobodo in zemljo, katero naj bodo obdelovali.

Razne reči.

Vojna moč pétih glavnih evropskih držav.

Angleška ima 228.000 vojakov in 14.160 konj; brodovje te države je imelo aprila meseca 1862. leta 873 ladij, kterih je bilo polovica parnikov; te vojne ladije imajo na sebi 75.000 vojakov in 15.000 topov. Avstrijska vojska ima 558.000 vojakov, kadar je vojna; kadar je mir pa samo 249.000; avstrijsko brodovje šteje 64 ladij na soparo in 51 na jadra, med kterimi je 1 redovna ladija, 5 oklopnih fregat, 7 navadnih fregat in 2 korveti. Francozka vojska šteje ob miru 404.000 vojakov in 86.000 konj, ob vojni pa 758.000 vojakov in 143.000 konj; ta država ima tudi 487 vojnih ladij, med kterimi je 94 oklopljenih, 187 ne oklopljenih, 86 parnikov in 111 jadrácev; ob miru je 40.000 francozkih pomorščekov, ob vojni pa 66.000; brodovje ima 9.700 topov. Pruska vojska šteje ob miru 211.000 vojakov, ob vojni pa do 650.000, kterim se lahko tudi pridruži 95.000 vojakov érne vojske (landwehr); brodovje pa ima samo 74 ladij. Ruska vojska ima ob miru 800.000 vojakov, ob vojni pa jih lahko pomnoži za polovico, da jih je torej 1,600.000; brodovja ima 122 ladij, na kterih je 21.000 vojakov in 2.250 topov.

Dunaj 10. septembra. — Nadavek (agio) srebru 11.35.

Ljubljanska cena

9. septembra 1863.

	Srednja cena		Najviša cena			Srednja cena		Najviša cena						
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.	gld.	kr.					
vagan pšenice	5	35	—	—	stot pšenične moke . .	6	—	13	—	libra govédine	—	20	—	22
„ rži	3	10	—	—	„ ržene	9	—	—	—	„ telétine	—	21	—	—
„ soržice	3	86	—	—	„ rjodove	6	—	7	—	„ svinjine	—	21	—	—
„ ječmena	2	70	—	—	„ debeljačeve	6	—	—	—	„ slanine nove, (špeha)	—	32	—	—
„ ovsa	2	17	—	—	„ sèna	1	40	1	80	„ „ stare	—	38	—	—
„ debeljače (tursice) . .	3	65	—	—	„ slame	—	75	—	90	„ sala	—	32	—	—
„ ajde	2	66	—	—	vagan oglja	—	40	—	50	„ masla	—	50	—	—
„ prosa	2	93	—	—	„ koruna (krompirja)	—	—	—	—	„ prsnega masla (putra)	—	45	—	—
„ fižola	4	50	—	—	sežen drv 30“ dolžih (trdih)	8	—	—	—	„ lojévih sveč	—	42	—	—
„ leče	4	—	—	—	„ „ „ (mehk.)	6	—	—	—	„ meda	—	30	—	—
„ graha	4	—	—	—	libra (funt) sladkorja . .	—	37	—	40	„ prediva	—	20	—	35
„ boba	3	50	—	—	„ kave	—	60	—	84	vrč (bokal) vina	—	40	—	80
„ kaše	4	40	—	—	„ olja laškega	—	56	—	—	„ piva	—	24	—	32
stot (cent) ječmenka (ješpranja)	6	—	—	—	„ lanenega	—	38	—	—	„ žganja	—	70	1	—
					„ „ goršičnega	—	40	—	—	„ vinsk. cveta	—	85	—	—